

Myslivecká mluva – přehled

Popis těla zvěře

Hlava

Hlava

Oči

- Světla** - u veškeré zvěře
- Bakadla** - lze použít u zajíce polního
- Oči** - u preparátů (skleněné)
- někdy se používá u dravců

Uši

Slecha

Srst na uších

- Chvostky** - rys ostrovid, veverka obecná

Ústa

- Svírák** - spárkatá zvěř
- Huba** - zajíc polní, králík divoký, ondatra pižmová, veverka obecná, svišť horský
- Morda** - šelmy
- Mordička** - malé šelmy jako lasice kolčava a hranostaj

Jazyk

- Lízák** - používá se u srstnaté zvěře

Chrup

- Kelce** - horní špičáky jelenovitých
- Zbraně** - obecně špičáky kňoura prasete divokého (páráky + klektáky)
- špičáky šelem
- Klektáky** - horní špičáky kňoura prasete divokého
- Páráky** - spodní špičáky kňoura prasete divokého
- Háky** - špičáky bachyně prasete divokého
- Kly** - špičáky šelem
- Trháky** - největší stoličky šelem
- Hlodáky / struhy** - řezáky hlodavců a zajíce polního a králíka divokého

Nos

- Větrník** - spárkatá zvěř mimo prasete divokého
- Ryj** - prase divoké
- Čenich** - šelmy mimo psa
- Nos** - zajíc polní, králík divoký, hlodavci, pes
- někdy se používá i u šelem

Zobák

Klovec	- kurovití
Píchák	- sluka lesní, bekasína otavní
Zobák	- dravci, sovy, kachny, husy, lyska, holubi, hrdličky, kormorán, racek, drop, krkavcovití, volavky
Zoban	- někdy se používá u volavek

Části zobáku

Zejk	- sokolovití dravci (zoubek na horní čelisti zobáku)
Ozobí	- holubi a hrdličky (tkáň za zobákem)
Nehet	- kachny, kormorán velký

Peří na hlavě

Růžky	- bažant obecný, potápka roháč
Chocholka	- jeřábek lesní, sojka obecná, orlovec říční
Ouška	- výr velký, výreček malý, kalous ušatý a pustovka
Závoj	- všechny sovy
Brada	- tetřev hlušec (kohout)
Knír / vous	- drop velký
Vlas / kštice	- prodloužená pera na hlavě volavky popelavé a kvakoše nočního

Další části na hlavě

Slzníky	- někteří jelenovití (pachová žláza před světlem)
Poušky	- samci tetřeva hlušce, tetřívka obecného, bažantů, jeřábka lesního (červená, bradavčitá, lysá tkáň poblíž světel)
Fíky	- kamzík horský (pachové žlázy)
Rohy	- koza bezoárová, kozorožec horský, muflon
Růžky	- kamzík horský
Toulce	- muflon (roh)
Parohy	- jelenovití mimo srnce obecného
Parůžky	- srnec obecný
Lopaty	- daněk skvrnitý
Pučnice	- všichni jelenovití (vystupuje z čelní kosti, vyrůstá z ní paroh)
Vousy (hmatové)	- zajíc, králík, veverka, ondatra, svišť a všechny šelmy,
Vous (na bradě)	- koza bezoárová a kozorožec horský
Vous / licous	- sokol stěhovavý, ostříž lesní, (poštołka obecná)
Licousy	- rys ostrovid, psík mývalovitý (prodloužená srst po stranách hlavy)
Maska	- výrazně zbarvená obličejová část zvěře

Části parohu

Pečeť	- plocha pod růží vzniklá po odlomení parohu
Růže	- rozšířená spodní část parohu
Lodyha	- hlavní část parohu
Perlení	- malé výrůstky na lodyze parohu
Rýhy	- podélné drážky na lodyze parohu
Puky	- výrůstky na lodyze, velikostně na pomezí mezi perlením a výsadou
Výsady	- části parohu vzniklé jeho větvením
Očník	- 1. výsada na parohu jelena a daňka
Nadočník / výsadek	- 2. výsada na parohu jelena
Opěrák	- 3. výsada jelena (pokud nechybí nadočník); 2. výsada daňka
Vlčník / vlčí výsada	- 4. výsada jelena (často chybí)
Koruna	- ukončení lodyhy parohu jelena shlukem vrcholových výsad

Vidlice	- ukončení lodyhy parohu jelena rozvětvením do dvou výsad
Špice	- ukončení lodyhy parohu jelena jedním vrcholem
Dlaň	- rozšířená vrchní část lopaty (parohu daňka)
Palec	- výrazný výběžek na lopatě směřující vzad (může se větvit)
Krajka / prsty	- výběžky na vrchním a zadním okraji dlaně
Hák	- výrazný výběžek na vrcholu dlaně stočený vpřed
Lišta	- zesílená hrana v přední části dlaně na parohu daňka
Trny	- výběžky vyrůstající z dlaně a lišty na parohu daňka směrem dovnitř
Hrot	- konec výsady (mívá světlejší barvu, než zbytek parohu)

Části rohu / růžků

Vruby	- rýhy vzniklé příčným zvrásněním povrchu rohu
Prstence	- vyklenuté části mezi vruby
Roční vruby	- hustý shluk vrubů v části rohu, která přirůstala v zimě
Háček	- vrchní zahnutá část růžku kamzíka
Kořen	- spodní část růžku kamzíka

Krk

krk

Další části na krku

Lalok	- los evropský
Hříva	- jelen evropský
Rouno	- muflon
Obojek	- bažant obecný (bílý proužek na krku kohouta)
Límec	- kachna divoká (bílý proužek na krku kačera), - potápka roháč (delší peří za hlavou)

Části trupu

Hrud'	- lze použít u veškeré zvěře
Komora	- hrudní dutina lovné zvěře - používá se pro popis místa zásahu (na komoru)
Měkko	- břišní dutina lovné zvěře - používá se pro popis místa zásahu (na měkko)
Hřbet	- lze použít u veškeré zvěře
Slabiny	- u savců, nejčastěji u spárkaté zvěře
Krunýř / kyrys	- zesílená škára na bocích u prasete divokého
Hřeben	- pruh delší srsti (osin) na hřbetě prasete divokého
Obřitek	- zadnice spárkaté zvěře

Končetiny

Běhy	- veškerá srstnatá zvěř
Paže	- lze použít u předních končetin medvěda hnědého
Běháky	- krocan divoký, drop velký
Stojáky	- tetřev hlušec, tetřívka obecná, bažanti, sovy, dravci, volavky
Stojáčky	- jeřábek lesní, koroptev polní, orebice, křepelka polní, holubi, hrdličky, sluka lesní, bekasína otavní, racek chechtavý, drozdi, krkavcovití
Plováky	- kachny, lyska černá, kormorán velký a potápky
Vesla	- husy, labutě

Spodní část končetin

- Spárky** - 3. a 4. prst spárkaté zvěře
- Paspárky** - 2. a 5. prst spárkaté zvěře
- Tlapy** - chodidla medvěda
- Tlapky** - chodidla šelem, zajíců, králíka, ondatry, veverky, sviště
- Plováky** - chodidla vydry říční
- Pazoury** - jezevec, medvěd - prsty s drápy
- Pařáty** - prsty s drápy dravců a sov
- Škrabáky** - prsty s drápy zajíců, králíka a sviště

Drápy

- Drápy** - u šelem, zajíců, králíka, ondatry, veverky, sviště
- Spáry** - u dravců a sov

Opeření končetin

- Kalhotky** - prodloužené peří na holeni dravců a sov
- Rousy** - opeření stojáků až po prsty u některých dravců a sov
- Třásně** - na prstech tetřevovitých

Další části končetin

- Ostruha** - výrůstek na stojácích bažantů kohoutů
- Praporce** - dlouhá srst na bězích psů

Křídla

- Křídla** - lze použít u veškeré pernaté zvěře
- Perutě** - někdy se jimi označují křídla velkých ptáků, zvláště dravců a sov

Části křídel

- Letky** - hlavní loketní a ruční pera na křídle
- Paletky** - drobná tuhá pírka v ohbí křídel (používají se jako trofej)
- Zrcátka** - kontrastně zbarvené plochy na křídlech kachen, holuba hřivnáče, sojky
- Zrcadla** - bílý pruh na křídle tetřívka obecného (u kohoutka)
- Hvězda** - bílá skvrna na křídle tetřeva hlušce (u kohouta)

Ocas

- Kelka** - spárkatá zvěř (mimo prasete divokého), medvěd a bobr
- Pírko** - prase divoké, zajíci a králík
- Oháňka** - liška, vlk, psík mývalovitý, kočka, kuna, tchoř a dlouhosrstí psi
- Prut** - vydra a krátkosrstí psi
- Proutek** - lasice hranostaj a kolčava
- Veslo** - ondatra pižmová
- Štětec** - jezevec lesní
- Chvost** - rys ostrovid a veverka
- Tatrč** - tetřev, tetřívěk, krocan, drop
- Tatrček** - jeřábek, koroptev, orebice, sluka, bekasína
- Vějří** - roztažený tatrč tetřeva, krocana, dropa
- Vějříek** - roztažený tatrček jeřábka, koroptve, orebice
- Lyra** - roztažený tatrč tetřívka obecného
- Klín** - všechny druhy bažantů
- Ocas** - holuby, hrdličky, lyska, kachny, husy, potápky, kormorán, volavky, racek, drozdi, krkavcovití
- Rýdovák** - dravci a sovy

Části ocasu

- Kvítek** - bílá skvrna na konci liščí oháňky
- Vlajka** - dlouhá srst na oháňce psů
- Srpký** - krajová pera z tatrče (lyry) tetřívka obecného
- Podtatrčí** - bílá pera ve spodní části tatrče tetřeva a tetřívka
- Kačírky** - černá zakroucená pera nad ocasem kačera kachny divoké

Pohlavní orgány

- Kratiny** - samčí pohlavní ústrojí spárkaté zvěře (žíla + ráže)
- Žíla** - samčí pohlavní úd spárkaté zvěře
- Pyj** - samčí pohlavní úd veškeré srstnaté zvěře mimo spárkaté
- Ráře** - varlata zvěře
- Šourek** - vak na ráže
- Svírka** - samičí pohlavní orgán spárkaté zvěře
- Přezka** - samičí pohlavní orgán šelem
- Pochva** - samičí pohlavní orgán drobné srstnaté zvěře

Další části kolem pohlavních orgánů

- Střapeček** - prodloužená srst kolem žíly u spárkaté zvěře
- Zástěrka** - prodloužená srst kolem svírky srn
- Spála** - tmavší skvrna před žílou u jelena evropského a daňka skvrnitého v době říje

Pachové a tukové žlázy

- Sádelník** - kachny, husy, jezevec lesní (tuková žláza)
- Fíky** - kamzík horský (pachové žlázy za růžky)
- Fialka** - liška obecná (pachová žláza u kořene oháňky)
- Slučí vous** - štěteček z tuhých per u tukové žlázy sluky (používá se jako trofej)
- Slzník** - někteří jelenovití (pachová žláza před světlem)

Barevné znaky na těle zvěře

- Zrcátko** - bílá skvrna na obřitku srnce obecného
- kontrastně zbarvené plochy na křídlech kachen, holuba hřivnáče, sojky
- Sedlo / čabraka** - bílá skvrna na hřbetě muflona
- Kvítek** - bílá skvrna na konci liščí oháňky
- Náprsenka** - světlá skvrna na krku kun
- Zrcadlo** - bílý pruh na křídle tetřívka obecného (u kohoutka)
- Hvězda** - bílá skvrna na křídle tetřeva hlušce (u kohouta)
- Obojek** - bílý proužek na krku bažantích kohoutů
- Límec** - bílý pruh na krku kačera kachny divoké
- Podkova** - tmavá skvrna na hrudi koroptve polní
- Štít** - kovově lesklá skvrna na hrudi tetřeva hlušce (u kohouta)
- skvrna na hrudi orebice rudé a dropa velkého
- Muška** - černá skvrna na hrdle pod klovcem jeřábka lesního (u kohoutka)
- Grošování** - světlé skvrny na hřbetě daňka skvrnitého (v letní srsti)
- Maska** - výrazně zbarvená obličejová část zvěře
- Brýle** - maska v okolí světél u tchořů

Srst

- Srst** - lze použít u veškeré srstnaté zvěře
- pod sada** - krátká, jemná a hustá srst
- Pesíky** - delší vlasová srst
- Vlna** - srst zajíců a králíka (někdy se používá pro podsadu šelem)

Osiny	-prase divoké (dlouhá srst, zejména na hřbetě)
Hřeben	- pruh delší srsti (osin) na hřbetě prasete divokého
Kamzičí vous	- pruh delší srsti na hřbetě kamzíka horského
Jíní	- bělavé zbarvení konců pesíků na kamzičím vousu
Vousy	- hmatové vousy šelem a drobné srstnaté zvěře
Licousy	- prodloužená srst na lících rysa ostrovida a psíka mývalovitého
Chvostky	- prodloužená srst na špičce slecha rysa a veverky
Hříva	- dlouhá srst na přední části krku jelena evropského
Rouno	- dlouhá srst na přední části krku muflona
Spála	- krátká zvlněná tmavá srst na břicho jelena a daňka (v době říje)
Střapek	- prodloužená srst kolem žíly u spárkaté zvěře
Zástěrka	- prodloužená srst kolem svírky srn

Peří

Peří	- lze použít u veškeré pernaté zvěře
Letky	- hlavní loketní a ruční pera na křídle
Paletky	- drobná tuhá pírka v ohbí křídel (používají se jako trofej)
Srpký	- krajová pera z tatrče (lyry) tetřívka obecného
Kačírky	- černá zakroucená pera nad ocasem kačera kachny divoké
Růžky	- delší pera na hlavě bažanta obecného (kohouta) a potápky roháče
Ouška	- delší pera na hlavě některých sov
Závoj	- peří okolo světel a zobáku sov
Knír / vous	- jemná pera pod zobákem dropa
Kalhotky	- prodloužené peří na holeni dravců a sov
Rousy	- opeření stojáků až po prsty u některých dravců a sov
Brada	- delší pera pod klovcem tetřeva
Slučí vous	- štěteček z tuhých per na kostřci sluky (používá se jako trofej)
Vlas / kštice	- prodloužená pera na hlavě volavky popelavé a kvakoše nočního
Límeč	- péřový lem za hlavou potápky roháče
Chocholka	- na hlavě jeřábka lesního, sojky obecné a orlovce říčního

Kůže

Kůže	- užitková zvěř
Škára	- kůže prasete divokého a jezevce lesního
Kožich	- pouze šelmy
Kožíšek	- menší šelmy jako kuna, tchoř a lasice
Kožka	- kočka divoká
Houně	- medvěd
Lýčí	- kůže na paroží v období jeho růstu

Vyčiněná kůže

Jelenice, srnčice, daňčice, muflonice	- vyčiněná kůže z jelena, srnce, daňka, muflona
Bizam	- vyčiněná kůže ondatry pižmové
Kožešina	- vyčiněná kůže z šelem
Medvědina, vlčina, rysina, liščina, kočičina, jezevčina, vydrovica, kunina, tchořovice	- druhy kožešin

Vnitřní části těla

Vývrh	- vnitřnosti ulovené zvěře po vyvržení (dělí se na drob a výhoz)
Drob	- jedlé vnitřní orgány spárkaté zvěře
Výhoz	- nejedlé vnitřní orgány spárkaté zvěře
Trávník	- žaludek spárkaté zvěře mimo prasete divokého
Bachor	- žaludek prasete divokého
Zvěřina	- maso užitkové zvěře (srstnaté i pernaté)
Jádro	- maso šelem
Maso	- maso dravců a sov
Běl / bílí	- tuk přežvýkavců
Sádlo	- tuk ostatní zvěře mimo přežvýkavců
Barva	- krev zvěře

Zpracoval: Zdeněk Plíva

www.myslivelyckykrouzek.hys.cz